COMMENTARIOLI PRACTICI

IN COACAS HIPPOCRATIS PRAENOTIONES

PENSVM I.

QVO

PPAENOBILISSIMI DOCTISSIMIQVE

CANDIDATI

BENEDICTI HENRICI LOEHR

WVSTROVIA - LVNEBVRGICI

DISSERTATIONEM INAVGVRALEM

DE LETHARGO

D. XVII. IVN. A. R. S. MDCCLII.

H. L. Q. C.

HABENDAM INDICIT

ORDINIS MEDICI

IN ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA

PRODECANVS

IO. GOTHOFREDVS BRENDEL

D. P. P. O.

GOTTINGAE

Typis IOHANNIS CHRIST. LVDOLPH. SCHVLTZII, Academ. Typogr.

Q. D. B. V.

Coaca HIPPOCRATIS praeſagia commentariolis quibusdam in vſum clinicum inſtructurus, id agam, vnum omnium, vt pro instituti occaſionumque rationibus, collatis, qui typis extant conſignati, codicibus optimis, paucis exponam, quibusnam vel morbis, vel morborum temporibus oracula reſpondere illa, duce experientia, videantur: e quibus intellectu non omnino facilia quaedam ſunt. Quare his quidem ex hortis non DVRETIANOS florum calathos, ſed herbularum ſaltem Cerealium modicos quaſillos miniſtrabo. Veniamus protinus ad propoſitum.

1) Οἱ ἐκ ῥίγεος περιψυχόμενοι, κεφαλαλγέες, τράχηλον ὀδυνώδεες, ἄφωνοι, ἐφιδρῶντες, ἐπανενέγκαντες θνήσκουσι. *Qui ex rigore perfrigeſcunt, capite & collo dolentes, voce deſtituti, haec ſuper ſudantes, quum ſe receperint, moriuntur.*

Liquido referri haec poſſunt ad paraphrenitides veterum, quae vel hodie febrium malignarum nomine ambituque obſeruantur. Sunt phrenitides per conſenſum enatae, ex inflammationibus viſcerum quorundam imi ventris, maxime hepatis vterique. Aliae, exanthemata quidem nacturae, horroribus inuadere potius ſolent: aliae, de quibus hic ſermo eſt, rigore quodam. (*a*) Acutae ar-

(*a*) In ipſo hic limine conferri e re erit, commentarium medicum *de praeſagiis ex algore in acutis*, Generoſiſſ. Viri, C. G. *de* BERGER, M. D. Regis noſtri Auguſtiſſ. Medici Aulici, ditionisque Cellenſis Phyſici, editum *Gottingae*, 1750.

ardentiores, vt pleuritides, rheumatismi acuti, aliaeque, id habent, vt algoris modo calor respondeat, adeoque rigorem sequatur aestus vehementior: quorsum inprimis pertinet, quum post rigorem πῦρ ἐπιλαμβάνειν, itemque ὀξύτατον πυρετὸν, aestum febrilem vehementissimum, ἐκλάμπειν, in Hippocraticis legitur. (*b*) Quae autem febres acutae phrenitidum sunt tribules, mites esse consueuerunt, neque ad contactum adurentes, vt saepe vereque monet HIPPOCRATES. Obseruamus scilicet, quasdam paraphrenitides, siue malignas febres, rigore quidem ordiri, sed huius pro modo aestum non subsequi, quin per vnum pluresue dies, de algoribus horroribusue, vel sub ipsis exacerbationibus, aegros conqueri. Id vero est, *ex rigore*, siue post rigorem, *perfrigerari*: hae sunt istae (*c*) ἐκ ῥίγεος κατάψυξιες κάκαι, μὴ ἀναθερμαινόμεναι, pro ratione quippe rigoris: haec ista κακοήθεα, ἐκ ῥιγέων σμικροῖς ἱδρῶσι περιψυχόμενα. Capitis & colli dolores, atque hi quidem deliriorum antesignani, inter alia symptomata, quae alibi refert HIPPOCRATES, inprimis stuporem, morositatem quandam, tristitiam, catarrhi quaedam simulacra, linguam albam & siccam, aut apice humidam, dorso aridam, sudores leues & fugitiuos, somni cupidinem, per somnum breuem pauores, delira insomnia, paulo postea vigilias, praecordiorum, dorsi, & lumborum dolores, per harum initia febrium notissima sunt. Sub vigorem febris, inter deliria, obscurior loquela, & ἀναυδία primo, tumque aphonia, accedunt. Hoc tempore simul sudant profusius, aut capite saltem, facie, ceruice, & dorso, aut reliquo item corpore, etsi membra vix tepeant. Redeunt ad se, & resipiscunt, ante mortem, vel vno interdum alteroque die. Ἐφιδρῶν, alias notat leues & fugitiuos sudores, in acutarum maxime initiis; alias, qui partitim, & maxime superioribus, vt capite, collo, contingunt: alias denique, qui superueniunt alia symptomata, iisque se addunt, vt φρικώδεες ἐφιδρῶντες dicuntur, qui horrores inter sudant. Vocem ἐπαναφέρειν ne mutemus, & ipsa suadet experientia, & frequens est Graecis

ἀναφέρειν,

(*b*) *De morb. I. De veteri med. 29.*
(*c*) *Prorrhet. I. 8. Liud.*

ἀναφέρειν, ad se redire, se, vel quidquam recipere, significatu elliptico, vt παραφέρεσθαι, *delirare*. Ita ILL. GESNERVS noster, quem merito secutus sum, LVCIANI verba (*d*), ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, sic reddidit: *quasi ex profunda se ebrietate recipientes*. Vicissim apud ARETAEVM (*e*) legitur ἀναφέρειν cum voce subintellecta: ἢν δὲ ἀναφέρῃ μὲν ἤδη τὴν αἴσθησιν. An GALENICA huius vocis explicatio (*f*) commode transferri huc possit, equidem animi haereo. Ἀναφέρειν, inquit, δηλοῖ ποτε καὶ τὸ ὑπολύζειν ἀναπνέοντα, καὶ ἀναφέρειν, ὥσπερ τὰ παιδία, τὰ πεπαυμένα κλαίοντα, κ. τ. λ. Exploratissimum quidem est, respirationem hanc, in malignis potissimum, propius a morte obseruari, variisque locis ab HIPPOCRATE describi: sed redeuntes ad se ante mortem paraphreniticos, & experientia non rara offert, & ἀναφέρειν vel ἐπαναφέρειν, de efferendo spiritu, in HIPPOCRATICIS, sine adiecta voce πνεύματος, vix occurrit.

(2) Αἱ μετὰ καταψύξιος δυσφορίαι, κάκισαι.
Cum algore morbum ferre inquietius, pessimum.

Pertinet ad initia phrenitidis & paraphrenitidum omnium, febriumue malignarum. Videmus aegros tum vix tepidos, quin algidos potius; ceterum anxios, inquietos, morosos, modo orthostadios, modo cubile repetentes: quae quidem sunt hae δυσφορίαι. Explanatior legitur idem locus in Prorrheticis (*e*): Αἱ μετὰ καταψύξιος, ἐκ ἀπυρέτῳ, ἐφιδρῦντι τὰ ἄνω, δυσφορίαι, φρενιτικαὶ, καὶ μέν τοι ὀλέθριαι. Dicuntur aegri hi ἐκ ἀπύρετοι, propter mitem aspectu contactuque febrem: ἐφιδρῦντες τὰ ἄνω, quod iam tum, superioribus potissimum partibus, capite, ceruice, summo dorso, sudent. Non dubito, quin καταψύξιες hoc loco & horrores complectantur. Eaedem δυσφορίαι,

)(3

(*d*) *In Alexandro siue Pseudomanti*, *T. II. editionis elegantissimae*, *p. 232.*
(*e*) *De cur. acut. L. I. 2.*
(*f*) *In explic. vocum* HIPPOCRATIS, *ed. Aldinae T. V.*
(*e*) *Lib. I. 4.*

φορίαι, & per exordia febrium hodiernarum exanthematicarum, & variolarum, praesertim mali moris, obseruantur.

3) Κατάψυξις μετὰ σκληρυσμȣ̃, ὀλέθριον.
Algor, cum duritie quadam cutis & articulorum, exitialis.

Incidere solet, instante morte, in phrenitidem veram, in malignas non exanthematicas, in acutas alias, sine criseos cuiusdam vel abcessuum indiciis a morte propriores; in lethargum, carum, apoplexiam, in conuulsiones strictim dictas, praesertim spasmum illum inferioris maxillae letalem; in asthma senum haemorrhoidale; in icterum acutum; in hydropem denique & tympaniten, membris potissimum superioribus & facie. Σκληρυσμὸν istum sic explicandum videri, & ipsa docet experientia, & alia, tum HIPPOCRATIS, tum aliorum respondentia, loca. Videmus, istis aegris illo tempore membra frigida esse, cutem simul rugosam, intentam, duram: articulos difficilius flexiles. Alibi HIPPOCRATES (*f*): Αἱ ξυντάσιες τȣ̃ σώματος, καὶ οἱ σκληρυσμοὶ τῶν ἄρθρων, κακόν. Damnat (*g*) περιτάσιας δέρματος ἄνευ κρίσιος, καὶ ξύμπτωσιν ὀμμάτων, καὶ σώματος σκληρότητα ξηρήν. Eundem σκληρυσμὸν vocat δέρματος περίτασιν καρφαλέȣ, itemque δέρμα καρφαλέον καὶ περιτεταμένον (*h*). De tetano ARETAEVS (*i*): ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα πᾶν καρφαλέον καὶ τρηχὺ περιτέταται. De lethargicis quibusdam AETIVS (*k*): περιέψυκται τὰ κῶλα, καὶ ῥυσσά, καὶ ὠχρά ἐστι, καὶ πέπηγε σχεδὸν ἡ σύγκρισις, id est, compages corporis, articuliue.

4) Ἐκ καταψύξιος ῥῖγος καὶ ἀθυμίη ἄλογος, ἐς σπασμὸν ἀποτελευτᾷ.

Ex

(*f*) *Epid. VI. 1.*
(*g*) *Epid. IV. 27.*
(*h*) *Epid. III. Sect. 3. aegroto 15. & 16.*
(*i*) *De curat. acut. L. 6.*
(*k*) *Lib. V. c. 3.*

Ex algore quodam timor, & animus fine ratione deiectus, finiuntur in conuulſionem.

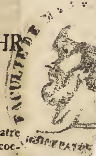
Imminentis paroxysmi epileptici & hyſterici grauioris, certum praeſagium, *ſi praeſertim vrinae tum temporis ſimul aquoſae fuerint, neque a potu tales, ſpaſticusque dolor in collo & dorſo, & ſtupor quidam, & turbulenta inſomnia* (*l*). Scilicet maxima pars epilepticorum, pubertatem egreſſorum, ſimul ex hypochondriis laborat. Huc omnino referendae animi iſtae mutationes, vrinaeque ſine potu aquoſae, ſplenicorum ſcilicet. Veriſſime HIPPOCRATES (*m*): οἱ μελαγχολικοὶ καὶ ἐπιληπτικοὶ εἰώθασι γίνεσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· καὶ οἱ ἐπίληπτοι, μελαγχολικοί.

Veniendum eſt ad Virum Praenobiliſſimum, Candidatum digniſſimum,

BENEDICTVM HENRICVM LOEHR

WUSTROVIA-LUNEBVRGICVM.

Is de natalibus ſuis, vitaeque in literis praeclare actae rationibus, his expoſuit:

Natus Wuſtroniae, Luneburgico vico, A. R. S. 1727, Patre FRANCISCO THEOPHILO LOEHR, diuini verbi miniſtro, pridem ad coelites transgreſſo, matre ANGELICA ELISABETHA, e gente MIRORVM, deinde a Viro plurimum Reuerendo, DAVID PETRO LINDES, Archidiacono Luchouiae meritiſſimo, ſecundum ducta, iis omnibus mature ſeduloque imbutus, quibus puerilis aetas erudienda eſt, anno aetatis 14. Altonam commigraui, ibidemque Viris Celeberrimis, FLESSAE, MATERNO de CILANO, PROFIO, REICHARDO, HENRICI, operam dedi. Inde Ienam profectus, Prorectore B. ECKHARDO, philoſophica didici praeeunte ILL. DARIES: phyſica, mathematica, anatomica, botanica, phyſiologica, pathologica, ſemiotica & materiam medicam, Praeceptore ILL. HAMBERGERO; anatomica item & chirurgica, duce ILL. KALTSCHMIDIO. Exactis ibi annis duobus, in hanc ipſam inclytam Georgiam

(*l*) *Coacar. V. 83.*
(*m*) *Epid. VI. 8. 95.*

orgiam Auguſtam me recepi, Praeceptores nactus omni laude maiores, Illuſtrem ordinis medici Primarium, RICHTERVM, in inſtitutionibus elegantiſſimis & vtiliſſimis Praxeos Medicae, ad ductum aphorismorum BOERHAVEANORVM; in praeſcribendis remediis, & penitiſſimis addiſcendis materiae medicae theſauris. ILL. & GENEROS. DE HALLER in phyſiologicis, anatomicis, botanicis, chirurgicis & medicina forenſi: ILL. SEGNERVM in mechanica veriore ad phyſiologiam applicanda. EXC. ROEDERERVM in oſteologicis.

Meis denique praelectionibus, practicis, chemicis, obſtetriciis, aliisque ad rem medicam referendis, ſedulo interfuit. Appellato ordine noſtro, datisque in examine eruditionis praeclarae ſolidaeque ſpeciminibus, ſuffragiis omnium ornatus, cathedram conſcendet, me praeſide diſſertationem ſuam *de Lethargo* defenſurus, praemiſſa lectione curſoria *de vſu bilis:* poſtea honoribus Doctoris, PRAESCITV & ASSENSV SPLENDIDISSIMI ACADEMIAE CANCELLARII inſigniendus. MAGNIFICVM ACADEMIAE PRORECTOREM, ILLVSTRISSIMOS S. R. I. COMITES, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTOS, SENATORIOS VRBIS PROCERES, DOCTORES OMNIVM ORDINVM, CIVES PERILLVSTRES, GENEROSISSIMOS ATQVE NOBILISSIMOS, rogatos cupio reuerenter & peroffícioſe, diſputationis haec ſolemnia praeſentia ſua multo honorificentiſſima ornare velint atque condecorare. P. P. in Acad. Georgia Auguſto, Sigillo Ordinis Medici d. 16 Iun. 1752.

